

Rapport 2021:22

Företagens produktivitet och inkomstskillnader mellan invandrade och infödda

Rapporten studerar hur produktivitet på företagsnivå är kopplad till inkomstskillnader mellan utrikes och inrikes födda. Rapportförfattare är Cristina Bratu vid Aalto universitetet, Stefano Lombardi vid Statens ekonomiska forskningscentral VATT i Helsingfors, samt Anna Thoreson IFAU och Olof Åslund vid IFAU och Uppsala universitet.

Kan löneskillnaderna bero på arbetsgivaren?

Det går sämre för invandrade än för infödda arbetstagare på den svenska arbetsmarknaden. De som invandrat jobbar i mindre utsträckning, och de som jobbar har lägre löneinkomster. Hur stora skillnaderna är och vad de beror på debatteras. Språkbrister, diskriminering, boendesegregation och invandrades brist på nätverk och kontakter är några förklaringar som brukar nämnas.

Bratu m.fl. studerar arbetsgivarnas roll. Kan en del av löneskillnaderna bero på att invandrade och infödda arbetar hos olika sorters arbetsgivare? Jobbar infödda hos mer produktiva företag och kan det bidra till inkomstskillnaderna mellan utrikes och inrikes födda?

Data och metod

I rapporten studeras privatanställda 18–65-åringar och deras arbetsgivare under perioden 1998 till 2017. Sambandet mellan företagens produktivitet, mätt som förädlingsvärdet per anställd, och arbetstagarnas inkomster studeras med regressionsanalys. Ansatsen bygger på att så långt det är möjligt isolera de intressanta sambanden genom att ta hänsyn till och kontrollera för andra möjliga förklaringsfaktorer.

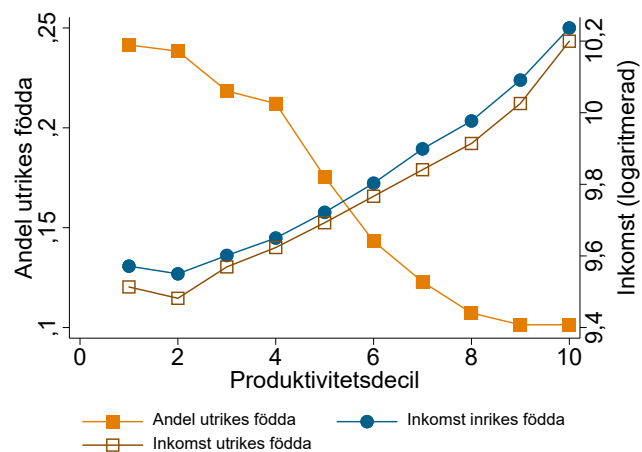
Invandrade definieras i rapporten som utrikes födda med två utlandsfödda föräldrar.

Inkomstskillnaderna har ökat

Bratu m.fl. visar först att skillnaderna mellan utrikes och inrikes föddas löneinkomster har ökat under den studerade perioden. I slutet av 1990-talet motsvarade den genomsnittliga förvärvsinkomsten bland utrikes födda 92 procent av inrikes föddas förvärvsinkomst. Under observationsperioden sjönk detta värde till 86 procent. När hänsyn tas till kön, ålder och utbildning ökar gapet mellan gruppernas löneinkomster.

Utrikes födda jobbar på mindre produktiva företag

Frågan är hur företagens produktivitet relaterar till dessa skillnader. I figuren ser vi att invandrade betydligt oftare jobbar på lågproduktiva företag relativt inföddas fördelning över låg- och högproduktiva företag.

Figuren visar också att båda grupperna tjänar mer hos högproduktiva arbetsgivare. Inrikes födda tjänar mer än utrikes födda inom alla nivåer baserade på företagets produktivitet. Skillnaden mellan inrikes och utrikes föddas löneinkomster tenderar att vara större bland de minst produktiva företagen.

Det faktum att utrikes och inrikes födda jobbar på olika typer av företag spelar alltså stor roll för inkomstskillnaderna mellan grupperna.

Invandrade skulle ha mest att vinna på att jobba på produktiva företag

Den som byter till en mer produktiv arbetsgivare kan förväntas få en högre inkomst. Det gäller för både inrikes och utrikes födda, men betydelsen av att arbeta på ett mer produktivt företag är större för utrikes föddas inkomster och då särskilt personer som är födda utanför västvärlden.

Invandrade skulle alltså ha mest att vinna inkomstmässigt på att jobba på de högproduktiva företag där de är underrepresenterade, visar Bratu m.fl.

Utrikes födda har också lägre sannolikhet än infödda att byta jobb och på så sätt röra sig mot mer produktiva arbetsgivare. Mönstret har blivit tydligare under den studerade perioden.

Skillnaderna skulle minska

Om invandrade arbetade på samma typer av företag och hade samma produktivitetspremie som infödda pekar beräkningarna på att inkomstgapet mellan utrikes och inrikes födda skulle minska med över 20 procent. Eftersom invandrade har mer att tjäna på att jobba på ett produktivt företag skulle inkomstgapet kunna minska ytterligare om fördelningen över företagstyper utjämnades.

Det korta svaret på frågorna i inledningen är alltså att: Ja – en del av löneskillnaderna mellan invandrade och infödda beror på att de jobbar på olika sorters företag.

Variationer inom företag – en kompletterande analys

Resultaten som beskrivits ovan gäller jämförelser mellan företag baserade på deras genomsnittliga produktivitet, och arbetstagare som rör sig mellan arbetsgivare. Vilket samband syns om man istället relaterar inkomsterna bland de anställda till förändringar i produktiviteten hos en och samma arbetsgivare?

Bratu m.fl. finner att företagen höjer lönerna när de blir mer produktiva. Vilka grupper som gynnas mest varierar beroende på olika egenskaper hos företaget. Lönerna höjs relativt sett mer för utrikes födda i lågproduktiva bolag som har många utrikes födda anställda. I lågproduktiva företag med få utrikes födda är sambandet starkare för infödda. Hos arbetsgivare med hög genomsnittlig produktivitet är sambanden likartade för utrikes och inrikes födda anställda.

Om rapport 2021:22

Rapporten i korthet sammanfattar IFAU-rapport 2021:22, skriven av Cristina Bratu vid Aalto universitetet, Stefano Lombardi vid Statens ekonomiska forskningscentral VATT i Helsingfors, samt Anna Thoresson vid IFAU och Olof Åslund vid IFAU och Uppsala universitet. Rapporten är en sammanfattning av Working paper 2021:18. För mer information om rapporten, kontakta gärna Olof Åslund på olof.aslund@ifau.uu.se

Rapporten i korthet summerar utvalda rapporter från IFAU. Om din organisation vill prenumerera på tryckta exemplar, skicka dina kontaktuppgifter till ifau@ifau.uu.se. Ange "prenumeration RIK" i ämnesraden.